

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata aalajangersagaanik nr. 6/2010-mik ataani allassimasutut oqaasertalimmik, Inatsisartut tapersiinissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut:

Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut kaammattorpai Kalaallit Nunaata Kangiata (Tunup) allatut pilersorneqarsinnaaneranut periarfissanik misissuisitseqqullugit, pilersuisussaataaneranut isumaqatigiissutip atuuttup tamatumunnga aporfissaqartitsisinnaaneraniq naliliinertalerlugu.

(Inatsisartut Siulittaasuat, Josef Motzfeldt)

Akissuteqaat

(Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoq)

Aappassaanerqarnera

Naalakkersuisut sinnerlugit Attaveqarnermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaq siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu sulilluarsimaneranik qutsavigaara.

Naalakkersuisunit maluginiarparput, Ataatsimiititaliap innersuussummi siunertat kissaatillu piviusunngortinniarlugit ingerlatsinissamut akuersissutip atorunnaarsinneqarnissaa pisariaqartutut isumaqarfigingikkaat. Naalakkersuisut Ataatsimiititaliaq tamatumani tamakkiisumik isumaqatigaat, aammalu taamatut alloriarnissaq inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut annertuunik sunniuteqassasoq Ataatsimiititaliaq isumaqatigilluinnarlugu.

Ataatsimiititaliap suliap ingerlaqqinnerani tamatumunnga tunngaveqarnera Naalakkersuisut silatusaarluarnertut aammalu isumatusaarluarnertut isumaqarfigaat. Taamaattumik suliami matumani peqqissaartumik isumatusaartumillu ingerlatsinissaq, taamaalillunilu aaqqiigallarnernik pinngitsuuinissap aalajangiipallattoqannginnissaalu pisariaqartoq pillugu Ataatsimiititaliaq isumaqarnerani Naalakkersuisut isumaqatigilluinnarpaat.

Tunngavissaq taanna tunngavigalugu sulisoqartariaqartoq Naalakkersuisut isumaqarput, tassami ingerlatsinissamut akuersissut sakkussatut isumaliutigilluakkamik annertussusilikkatut, nuna tamakkerlugu pilersuinerup qularnaassusissaanik pisariaqartinneqartumik pilersitsiviusutut, tamatumalu peqatigisaanik inuussutissarsiutinik ineriartortitsinermut tunngatillugu anguniakkanik siunnerfigineqartunik piviusunngortitsinissamik qulakkeerinissamut atorneqarsinnaasutut isigineqartariaqarmat.

Taamaattumik Naalakkersuisut tunngavissaq taanna tunngavigalugu Royal Arctic Line suleqatigalugu innersuussummi Tunup pilersorneqarnerata ilusaani ujartorneqartut misissuiffigalugit suliniutit erngerluni aallartinniarpaat. Tamatumunnga atatillugu pissutsit pitsaanerpaa-mik paasiniaaffigineqarnissaat qulakkeerniarlugu Islandimi sullissisut taamatullu KNI-p ilanngutsinneqarnissaat Naalakkersuisunit pingaartinneqarpoq.

Pissutsilli ataasiakkaat Naalakkersuisut misissuinissami ilaatinniarlugit siunnerfiginiagai maannangaaq tikkuarusuppakka.

Ingerlatsinissamut akuersissutip atuunneratigut Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaanniit, kiisalu illoqarfiit tamarmik akornanni nassiussat tamarmik Nunap Karsianut aningaasartuutaanngitsumik assartorneqartarput. Tassalu kiffartuussinermut sukkulluunniit tapiissuteqartoqarneq ajorpoq. Amerlasuunik assartuisinnaaneq amigaatigineqarmat suliانيت niuernikkut ingerlaannarsinnaasuniit – soorlu Imarpik ikaarlugu Nuummot angallassinermiit - suliانيت annaasaqarfiusunut, soorlu illoqarfinnut minnernut isorliunerusunullu, piffissami angallannikinnerpaaffiusumi pisinnaasanik annikitsumik atuiffiusunut kiisalu Kalaallit Nunaanniit avammut assartuinnermut taperseeqatigiissitsinissap pisariaqartinneqarnera takuneqarsinnaavoq.

Taamaattumik ingerlatsinissamut akuersissutip pigineqarnera tunissutaannaanngilaq. Aamma-li pisussaaffiit arlallit taassuma nassatarai – taakkunungalugu Kalaallit Nunaanni sumiiffinnut amerlasuunut, nassiussanik annikitsuinnarnik assartuiffiusunut angallassineq ilaavoq. Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqarsinnaavoq, Royal Arctic Line-p 2009-mi katillugit Kalaallit Nunaannut 392.000 kbm-it – aammalu Kalaallit Nunaanniit 291.000 kbm-it assartorsimammagit. Tassunga assersuutitut taaneqassaaq, Tunumut nassiunneqartut 14.000 kbm-inik aammalu Tunumiit 2.000 kbm-erpianik assartuisoqarsimammat.

Taamaattumik misissuinnermi pisussami siunissamut ungasissorujussuarmut aamma Tunumut pilersuinerup qularnaassusissaata qulakkeernissaa isiginiarluassagatsigu pingaaruteqarpoq. Royal Arctic Line suleqataasumit allamit, isumaliutigilluaqqaarlugu illoqarfinni innuttaasunik annerusunik, soorlu Tasiilami taamaallaat pilersuerusulersussamik, imaluunniit ukiup ataatsip marlulluunniit qaangiunnerini niuernerimik tunngaveqarluni Tunumik pilersuinnissamik soqutigisaqarunnaartussamik taarserneqarnissaa annilaanganartoqarpoq. Tamanna pissappat pilersuineq tapersiiffigisariaqalissavarput, imaluunniit allatut iliorluta Nunap Karsianiit tapiissuteqartariaqalissalluta.

Ajoraluartumik siornatigut suliassaqarfimmi soqutigisalinnut nutaanut pilersuinnermik tunniussinissamik aalajangiilluni, pilersuinerup qularnaassusissaanut suliassanik piumasaqaatinillu tamakkiisumik paasisimaarinneriinngitsunut tunniussilluni aaqqipallannernik taamaattumik takusareerpugut. Eqqaasitsissutigerusuppara, taamatut aalajangiinnerup inernerisaanik innuttaasut naammagittaalliungaatsiarmata, aammalu sullissisunut akuusunut aningaasaqarnikkut sunniutaasut annertullutik.

Taamatut pisoqarnissaa Naalakkersuisunit pinngitsoorusunneqarluinnarpoq! Taamaattumik siunissamut ungasissumut eqqarsarnissarput, aammalu siunissami qanittumi Tunumut naatitanik nutaanik qanoq akikitsigisumik pilersuisinnaanissatta kisiat eqqarsaatiginninnissaa pingaaruteqartorujussuuvoq. Royal Arctic Linde-p ukiorpasuarni Kalaallit Nunaannut pilersuinnermi ilisimalersimasaasa nalingannik qatangiinnartitsinninnissarput pingaaruteqarpoq. Tassalu pisinnaasat immikkut ittumik aalajangikkat aammalu suliassaqarfimmut ilisimasat siunissamut ungasissumut tunngaviusinnaasut, nalingat koruuninngorlugu nalileruminaatsoq, ki-siannili apeqqummi matumani tunngavissatut pingaaruteqartoq.

Royal Arctic Line-p ukiut arlallit ingerlanerini 30 mio. koruuninik pisariaqanngitsumik aningaasartuuteqartarsimaneranut Ataatsimiititaliap inerniliinera Naalakkersuisuniit qaapiaanerinnartut, sukkulluunniit pissusiviusunut naapertuutinngitsutut isumaqarfigineqarpoq. Royal Arctic Line-mi ukiut arlallit ingerlanerini nassiussat amerliartornerat, tamatumalu kingunerisaanik suliat amerlinerat misigineqarpoq. Aningaasakilliorneq pissutigalugu ingerlatseqatigiiffiup 2009-mi nassiussat suliassallu ikilinerat misigaa, taamaattumillu suliat ikinnerulerne-rannut nalimmassaaniarluni ingerlatseqatigiiffik aningaasartuutikillisaanissamik suliniuteqarpoq.

Sipaartussat suleriaatsinik allanngortitsinikkut, tamatumalu kingunerisaanik soorlu umiarsuit orsussamik atuinnerinik annikinnerulersitsinikkut anguneqarnissaat pilersaarutigineqarpoq.

Kiisalu IT-kkut sakkussat nutaat, suliat annertunerusumik ingerlaannalernissaannut iluaqtaasussat, taamaalillunilu sulisunik ikinnerusunik pisariaqartitsiviusussat aqutugalugit sipaarniartoqarpoq. Kiisalu oqaatigineqassaaq, aningaasakilliornerup kingunerisaanik ilaatigut silimmasiisarfiit, containerinik attartortitsisarfiit pilersuisullu isumaqatiginninniarnissamut piomassuseqarnerat annertusisimammat, pissutsillu taakku tamarmik aningaasartuutit ikinnerulernissaannut iluaqtaasussaapput.

Allatut oqaatigalugu siunissami sipaarutissat aningaasartuutissat sulianut naleqqussarneqarnerisigut anguneqassapput – tassalu sulianut siornatigumut naleqqiullugu ikinnerusunut. Tassalu siunissami sipaarutissat taakku siusinnerusukkut anguniarneqarsinnaasimangillat, siornatigut suliaasut pissutsillu maannakkut atuuttunit allaanerulluinnarmata.

Ataatsimut isigalugu Naalackersuisut isumaqarput, Royal Arctic Line misissuineramik taassuminnga ingerlatsiniarluni, tamatumalu kingunerisaanik aningaasartuutinik sulianut oqimaaqatigiissitsinissaq anguniarlugu sipaarutissanik atuilersitsiniarluni, akisussaaffeqarluarluni iliuseqarsimasoq.

Taamatut oqaaseqarlunga misissuilluni suliassat pisussat qilanaaraakka.